

ČESKÁ REPUBLIKA;
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Petra Šebka a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D., a Mgr. Filipa Skřivana v právní věci

žalobce: **J. V.**
sídlem X
zastoupen JUDr. Jaroslavem Kopou, advokátem
sídlem Táborského nábřeží 790/3, Brno

proti
žalovanému: **Státní úřad inspekce práce**
sídlem Kolářská 451/13, Opava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5.3.2020, č.j. X, sp.zn. X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Shrnutí podstaty věci

1. Žalobce se domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 5.3.2020, č.j. X, sp.zn. X, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Oblastního inspektorátu práce pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj ze dne 11.9.2019, č.j. X, kterým byla žalobci uložena pokuta 220 000 Kč za přestupek podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), neboť umožnil šesti fyzickým osobám uvedeným ve výroku rozhodnutí na pracovišti v areálu bývalého zemědělského družstva na ulici Nádražní v Kloboukách u Brna dne 16.5.2018 výkon nelegální práce ve smyslu § 5 písm. e) bod 1 zákona o zaměstnanosti mimo pracovněprávní vztah, čímž porušil § 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce.
2. Za tento přestupek byla žalobci dle § 35 písm. b) a § 46 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „přestupkový zákon“), a § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti uložena pokuta ve výši 220 000 Kč.

II. Shrnutí procesního postojů žalobce

3. Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nezákonné, neboť osoby, které se v době kontroly nacházely v prostorách statku, vykonávaly pomocné práce v rámci běžné občanské výpomoci, jejíž rozsah, intenzita a průběh u jednotlivých osob nenaplnovala zákonné definiční znaky závislé práce ve smyslu § 2 zákoníku práce. Správní orgán nezjišťoval rozsah provedených prací a nezjistil tak řádně stav věci. Podle žalobce nemohly kontrolované osoby uvést, že jejich zaměstnavatel je žalobce, neboť tomu tak není. S touto jeho námitkou se také správní orgán nijak nevypořádal. Žalobce se domnívá, že jediným důkazem v dané věci je protokol o kontrole ze dne 28.5.2018, z něhož žádný výkon nelegální práce neplyne. Žalobce namítá, že pokud žalovaný hodnotil materiální stránku přestupku pouze ke dni, kdy byla provedena kontrola, měla být k tomuto dni posuzována i formální stránka přestupku. Tohoto dne však žádná z osob nevykonávala žádnou činnost, která by naplnovala definiční znaky závislé práce. To potvrdil i žalovaný v napadeném rozhodnutí.
4. Dále žalobce brojí proti výši uložené pokuty, kterou vzhledem k závažnosti porušení právních povinností a vzhledem ke svým osobním a majetkovým poměrům považuje za nepřiměřeně vysokou.
5. S ohledem na výše uvedené žalobce navrhuje, aby zdejší soud napadené i jemu předcházející rozhodnutí zrušil, případně uloženou pokutu snížil. Na svém procesním postoji žalobce setrval po celou dobu řízení před zdejším soudem.

III. Shrnutí procesního postojů žalovaného

6. Žalovaný se žalobou nesouhlasí; má za to, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě řádně zjištěného skutkového stavu a vykonávaná činnost dotčenými osobami naplnovala znaky závislé práce. K pokutě pak žalovaný uvádí, že její výše odpovídá všem zákonným kritériím i okolnostem daného případu. Žalovaný proto navrhuje, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Taktéž žalovaný setrval na svém procesním postoji po celou dobu řízení před zdejším soudem.

IV. Posouzení věci

7. Žaloba byla podána včas (§ 72 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního /dále jen „s.ř.s.“/), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), žaloba je přípustná (§ 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).
8. Zdejší soud napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.) podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s.ř.s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná; rozhodoval bez jednání, neboť pro to byly splněny podmínky dle § 51 s.ř.s.
9. Žalobce předně namítá, že činnost osob, které se v době kontroly nacházely v prostorách statku, nenaplní znaky závislé práce; podle žalobce se jednalo o občanskou („kamarádskou“) výpomoc.
10. Zdejší soud nepřehlédl, že tyto námitky jsou obsahově shodné s námitkami uplatněnými žalobcem v odvolání. Tyto námitky přitom žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí důkladně na stranách 7 až 10 vypořádal. Žalovaný i prvostupňový správní orgán vycházeli ze skutkového stavu zjištěného při kontrole provedené dne 16.5.2018 v areálu bývalého zemědělského družstva na adrese Nádražní 74, Klobouky u Brna, o které byl vyhotoven protokol č.j. X ze dne 28.5.2018. Na základě poskytnuté součinnosti fyzických osob nacházejících se během kontroly v areálu dospěli žalovaný i prvostupňový správní orgán k závěru, že ve vztahu k činnostem vykonávaným těmito osobami jsou splněny všechny znaky závislé práce, a tento závěr důkladně ve svých rozhodnutích odůvodnili (zejména str. 8 až 13 prvostupňového rozhodnutí a str. 6 až 8 napadeného rozhodnutí). Detailně je zde vypořádáno, proč se nejedná o občanskou („kamarádskou“) výpomoc, a proč jsou splněny znaky závislé práce. Zdejší soud se se závěry správních orgánů zcela ztotožňuje, neboť z napadeného (i jemu předcházejícího) rozhodnutí je zřejmé, proč žalovaný tyto námitky žalobce nepovažoval za důvodné. Než aby zdejší soud znovu shodné námitky vypořádával a odůvodnění žalovaného a prvostupňového správního orgánu parafrázoval, odkazuje na odůvodnění napadeného i jemu předcházejícího rozhodnutí (shodně rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 8 Afs 119/2005-118 ze dne 27.7.2007). Stav věci byl přitom zjištěn dostatečně, neboť poskytnuté součinnosti fyzických osob nacházejících se během kontroly v areálu spolu s uskutečněnými výsledky poskytují dostatečný skutkový podklad pro závěr žalovaného (a to i ohledně charakteru a rozsahu poskytovaných prací).
11. Skutečnost, že žádná z osob přímo neuvedla, že je žalobce jejich zaměstnavatelem, nemůže na uvedeném závěru žalovaného nic změnit. Ze spisu vyplynulo, že kontrolované osoby uváděly, že „pracují pro“ žalobce, zmiňovaly ho jako „šéfa“ nebo toho, kdo jim říká, co mají dělat, kdo jim přiděluje úkoly a kontroluje práci. Pokud kontrolované osoby takto popisovaly postavení žalobce, je třeba souhlasit se žalovaným, že byl žalobce v pozici zaměstnavatele, a to bez ohledu na to, zda jej tak kontrolované osoby označovaly. Nelze přitom souhlasit se žalobcem, že by se žalovaný touto námitkou nezabýval, naopak vypořádal ji na str. 7 napadeného rozhodnutí, kde uvedl, že se ztotožňuje se závěry prvostupňového správního orgánu, který se k této otázce vyslovil na str. 8 prvostupňového rozhodnutí.
12. Jestliže se žalobce domnívá, že z protokolu o kontrole ze dne 28.5.2018 výkon nelegální práce neplyne, nemůže s ním zdejší soud souhlasit. Je tomu právě naopak. V protokolu jsou popsány sdělení kontrolovaných osob (včetně zaměstnance žalobce pana J.) při

kontrole (poskytnuté součinnosti), v nichž kontrolované osoby popsaly činnosti, které pro žalobce vykonávají, jejich intenzitu i dobu, po kterou tak činí. Rovněž popsali úlohu žalobce a jejich vztah k němu. Právě z toho pak správní orgány v souladu se zákonem dovodily naplnění definičních znaků závislé práce.

13. Na závěru o tom, že kontrolované osoby pro žalobce vykonávaly činnosti, které splňovaly znaky závislé práce, nic nemůže změnit ani skutečnost, že kontrolované osoby přímo v době provádění kontroly žádné práce nevykonávaly. Z jejich sdělení je totiž dostatečně zřejmé, že pro žalobce pracují dlouhodobě a soustavně. Lze tak souhlasit se žalovaným v tom, že i v den provedené kontroly tyto osoby pro žalobce vykonávaly činnosti, které naplňují definiční znaky závislé práce. Soud tedy souhlasí se žalovaným, že dne 16.5.2018, kdy byla kontrola provedena, byla naplněna materiální i formální stránka přestupku. Nelze tak souhlasit se žalobcem, že podmínkou naplnění formální stránky přestupku je, aby kontrolované osoby pracovaly přímo v době uskutečnění kontroly.
14. Pokud jde o tvrzenou nezákonnost uložené pokuty, pak ani tuto námitku neshledal zdejší soud důvodnou. Žalovaný výši uložené pokuty řádně a v souladu se zákonem odůvodnil, a při stanovení výše pokuty zohlednil společenskou škodlivost spáchaného přestupku, okolnosti polehčující i přitěžující (výkon nelegální práce více osobami) a majetkové a osobní poměry žalobce (na základě daňového přiznání k dani z příjmu žalobce za rok 2016 a 2017); takový postup považuje zdejší soud z pohledu zákonnosti uložené pokuty za zcela adekvátní.
15. Žalobce také navrhuje snížení uložené pokuty.
16. Podle § 78 odst. 2 s.ř.s. rozhoduje-li soud o žalobě proti rozhodnutí, jímž správní orgán uložil trest za správní delikt, může soud, nejsou-li důvody pro zrušení rozhodnutí podle odstavce 1, ale trest byl uložen ve zjevně nepřiměřené výši, upustit od něj nebo jej snížit v mezích zákonem dovolených, lze-li takové rozhodnutí učinit na základě skutkového stavu, z něhož vyšel správní orgán, a který soud případně vlastním dokazováním v nikoli zásadních směrech doplnil, a navrhl-li takový postup žalobce v žalobě.
17. Prvostupňový správní orgán při stanovení výše pokuty vycházel z přiznání k dani z příjmů fyzických osob za roky 2016 a 2017 doložených žalobcem, přičemž z odůvodnění prvostupňového rozhodnutí se podává, že správní orgán hodnotil podnikání žalobce jako „vysoce ziskové“ (v roce 2016 činil hospodářská výsledek žalobce cca 1,6 mil. Kč a v roce 2017 cca 3,7 mil. Kč), nicméně současně reflektoval i existenci významných závazků žalobce (v roce 2017 činila položka „Dluhy včetně přijatých úvěrů“ 11,5 mil. Kč). Po zhodnocení všech skutečností uložil žalobci pokutu ve výši 220 000 Kč; žalovaný v napadeném rozhodnutí úvahy prvostupňového správního orgánu zrekapituloval a akcentoval závažnost žalobcem spáchaného přestupku mimo jiné s ohledem na výši sankce, kterou je možné za jeho spáchání uložit (podle § 140 odst. 4 písm. f/ zákona o zaměstnanosti lze uložit pokutu ve výši od 50 000 Kč do 10 mil. Kč). Žalovaný při ukládání sankce zohlednil všechna zákonná kritéria, přihlédl ke všem relevantním okolnostem a výši uložené sankce dostatečným a srozumitelným způsobem odůvodnil.
18. Pohled žalobce na uloženou pokutu jako na „přehnaně vysokou“ je vcelku pochopitelný, nicméně v kontextu posuzované věci nelze přehlédnout, že žalobce umožnil výkon nelegální práce několika fyzickým osobám, přičemž důsledkem takového jednání je především neplnění povinností žalobce coby zaměstnavatele v oblasti daňové a v oblasti

sociálního zabezpečení a konečně i získání nezákonné „výhody“ před konkurencí; uvedené správně zohlednil prvostupňový správní orgán i žalovaný.

19. Jde-li o žalobcem navrhovanou moderaci, tak jejím smyslem a účelem není hledání „ideální“ výše sankce soudem místo správního orgánu, nýbrž její korekce v případech, že by sankce, pohybující se nejen v zákonném rozmezí a odpovídající i všem zásadám pro její ukládání a zohledňující kritéria potřebná pro její individualizaci, zjevně neodpovídala zobecnitelné představě o adekvátnosti a spravedlnosti sankce (rozsudek Nejvyššího správního soudu 19.4.2012, č.j. 7 As 22/2012-23). V daném případě však zdejší soud v žádném směru neshledal, že by uložená sankce byla zjevně nepřiměřená. Maximální výše pokuty mohla činit 10 mil. Kč, zatímco žalobci byla uložena pokuta 220 000 Kč. Žalobce v roce 2017 dosáhl hospodářského výsledku 3,7 mil. Kč, žalobce vlastní mnoho kusů dobytka a ovocných stromů. Pokud žalobce namítá, že u částky 3,7 mil. Kč došlo k daňové úpravě, která snížila výsledek hospodaření formou započítání odpisů, neuvádí, jak se konkrétně tato daňová úprava projevila. Stejně tak žalobce nekonkretizuje, jak (ani v jaké výši) měl žalovaný zohlednit nezbytné nákupy žalobce coby zemědělského podnikatele. Jestliže žalobce spatřuje nepřiměřenost uložené pokuty v tom, že ji má jednorázově uhradit, pak zdejší soud nad rámec uvedeného připomíná možnost sjednání splátkového kalendáře vedoucího k úhradě uložené pokuty.
20. Zdejší soud tak uzavírá, že napadené rozhodnutí neshledal nezákonným a věcně nesprávným a dospěl proto k závěru, že žalovaný aplikoval správný právní předpis, v jeho mezích správnou právní normu, přitom pochybení, jež by mělo vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, se nedopustil ani při její aplikaci na zjištěný skutkový stav. Soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec těchto uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by atakovala zákonnost napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud tedy žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

V. Náklady řízení

21. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, a proto mu nenáleží právo na náhradu nákladů řízení, to by náleželo procesně úspěšnému účastníkovi – žalovanému. Zdejší soud však nezjistil, že by žalovanému v souvislosti s řízením vznikly náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti, a proto mu náhrada nákladů řízení nebyla přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 5.8.2021

Petr Šebek v.r.
předseda senátu